

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра статистики, аналізу господарської
діяльності та маркетингу

Курсова робота

з аналізу господарської діяльності
на тему: „Аналіз фінансового стану підприємства” (на прикладі ПП «Вільне» Сумської
області с. Вільне)

Студентки4 курсу _____ групи
напряму підготовки_
«Економіка підприємства»
спеціальності _____
Кучкова К. _____
(прізвище та ініціали)
Керівник _Лищенко М.О._

_____ (посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала ____ 5_
Кількість балів: __90 Оцінка: ECTS _A_

Члени комісії

_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

СУМИ 2015

Зміст

Вступ	
1. Теоретичні аспекти фінансового стану підприємства.....	
1.1 Сутність, завдання, предмет аналізу фінансового стану підприємства.....	4
1.2 Оцінка фінансового стану підприємства. Показники фінансового стану підприємства та їх розрахунок.....	8
1.3 Види, форми і методи фінансового аналізу.....	13
2. Аналіз фінансового стану ПП «Вільне».....	
2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	18
2.2 Аналіз показників фінансового стану приватного підприємства «Вільне».....	26
3. Шляхи покращення фінансового стану приватного підприємства «Вільне».....	47
Висновок та пропозиції	56
Список використаних джерел.....	59

Вступ

Розвиток підприємництва в Україні є об'єктивним процесом, зумовленим тими ринковими перетвореннями, що здійснюються в державі. Підприємництво у різних формах виступає як невід'ємна частина сучасного суспільного процесу, як рушійна сила економічного прогресу. При переході до ринкових відносин вітчизняні підприємства зіткнулись з проблемою невпевненості у ділових партнерах, у законодавчій базі, політиці держави, з невизначеністю майбутніх доходів і витрат, а отже, і перспектив діяльності підприємства. Тому треба звернути увагу на доцільне використання фінансів підприємства та його фінансову діяльність. Цей фактор дуже впливає на фінансовий стан підприємства.

Виявлення фінансового стану підприємства дозволить власникам, керівникам, партнерам по бізнесу, банкам визначати надійність, стабільність даного підприємства, оцінювати ефективність використання фінансових ресурсів, спрогнозувати фінансові результати його діяльності. Для оцінки фінансової стійкості підприємства необхідний аналіз його фінансового стану. Фінансовий стан являє собою сукупність показників, що відображають наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів.

Фінансовий стан підприємства характеризується ступенем його прибутковості та оборотності капіталу, фінансової стійкості та динаміки структури джерел фінансування, здатності розраховуватися за борговими зобов'язаннями. Аналіз фінансового стану показує, по яким конкретним напрямкам необхідно вести цю роботу. У відповідності з цим результати аналізу дають відповідь на питання, які найважливіші засоби покращення фінансового стану підприємства в конкретний період його діяльності.

Разом з тим, фінансовий стан - це важливіша характеристика економічної діяльності підприємства в зовнішньому середовищі. Він визначає конкурентоспроможність підприємства, його потенціал в діловому співробітництві, оцінює, в якому ступені гарантовані економічні інтереси самого підприємства та його партнерів по фінансовим та іншим відносинам. Тому система показників має мету показати його стан для зовнішніх споживачів, оскільки при розвитку ринкових відносин користувачів фінансової інформації значно збільшується. Умовно їх можна поділити на три групи:

а) особи, безпосередньо пов'язані з підприємництвом, тобто менеджери та працівники управління підприємством;

б) особи, які можуть не працювати безпосередньо на підприємстві, але мають пряму фінансову зацікавленість, - акціонери, інвестори, покупці та продавці продукції (послуг), різноманітні кредитори. Таким чином фінансовий стан підприємства є головним критерієм для банків при рішенні питання про доцільність або недоцільність надання йому кредиту, а при позитивному рішенні цього питання - під який відсоток та на який строк;

в) особи, які мають побічний фінансовий інтерес, податкові служби, різноманітні фінансові інститути (біржи, асоціації та інші), органи статистики та інші. Правильна оцінка фінансових результатів діяльності та фінансового стану підприємства за сучасних умов господарювання конче потрібна як для його керівництва і власників, так і для інвесторів, партнерів, кредиторів, державних органів. У зв'язку з цим тема є актуальною. Метою курсової роботи є удосконалення фінансового стану підприємства. Для досягнення цієї мети в роботі використовується ряд послідовних завдань:

1. проаналізувати динаміку показників підприємства;
2. оцінити одержані результати;

3. запропонувати заходи з удосконалення фінансового стану підприємства.

Об'єктом дослідження є приватне підприємство «Вільне»

1Сутність, завдання, предмет аналізу фінансового стану підприємства.

За умов переходу економіки України до ринкових відносин, суттєвого розширення прав підприємств у галузі фінансово-економічної діяльності значно зростає роль своєчасного та якісного аналізу фінансового стану підприємств, оцінки їхньої ліквідності, платоспроможності і фінансової стійкості та пошуку шляхів підвищення і зміцнення фінансової стабільності. Особливого значення набуває своєчасна та об'єктивна оцінка фінансового стану підприємств за виникнення різноманітних форм власності, оскільки жодний власник не повинен нехтувати потенційними можливостями збільшення прибутку (доходу) фірми, які можна виявити тільки на підставі своєчасного й об'єктивного аналізу фінансового стану підприємств.

Систематичний аналіз фінансового стану підприємства, його платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості необхідний ще й тому, що дохідність будь-якого підприємства, розмір його прибутку багато в чому залежать від його платоспроможності. Ураховують фінансовий стан підприємства і банки, розглядаючи режим його кредитування та диференціацію відсоткових ставок.

Фінансовий стан підприємства - це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі ці види діяльності підприємства. Передовсім на фінансовому стані підприємства позитивно позначаються безперебійний випуск і реалізація високоякісної продукції. Як правило, що вищі показники обсягу виробництва і реалізації продукції, робіт, послуг і нижча їх собівартість, то вища прибутковість підприємства, що позитивно впливає на його фінансовий стан.

Неритмічність виробничих процесів, погіршення якості продукції, труднощі з її реалізацією призводять до зменшення надходження коштів на рахунки підприємства, в результаті чого погіршується його платоспроможність.

Існує і зворотний зв'язок, оскільки брак коштів може призвести до перебоїв у забезпеченні матеріальними ресурсами, а отже у виробничому процесі.

Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства. Саме цим зумовлюється необхідність і практична значущість систематичної оцінки фінансового стану підприємства, якій належить суттєва роль у забезпеченні його стабільного фінансового стану.

Отже, фінансовий стан - це одна з найважливіших характеристик діяльності кожного підприємства.

Основними завданнями аналізу фінансового стану є:

- дослідження рентабельності та фінансової стійкості підприємства;
- дослідження ефективності використання майна (капіталу) підприємства, забезпечення підприємства власними оборотними коштами;
- об'єктивна оцінка динаміки та стану ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства;

- оцінка становища суб'єкта господарювання на фінансовому ринку та кількісна оцінка його конкурентоспроможності;
- аналіз ділової активності підприємства та його становища на ринку цінних паперів;
- визначення ефективності використання фінансових ресурсів.

Аналіз фінансового стану підприємства є необхідним етапом для розробки планів і прогнозів фінансового оздоровлення підприємств.

Кредитори та інвестори аналізують фінансовий стан підприємств, щоб мінімізувати свої ризики за позиками та внесками, а також для необхідного диференціювання відсоткових ставок. У результаті фінансового аналізу менеджер одержує певну кількість основних, найбільш інформативних параметрів, які дають об'єктивну та точну картину фінансового стану підприємства.

При цьому в ході аналізу менеджер може ставити перед собою різні цілі: аналіз поточного фінансового стану або оцінку фінансової перспективи підприємства.

Аналіз фінансового стану - це частина загального аналізу господарської діяльності підприємства, який складається з двох взаємозв'язаних розділів: фінансового та управлінського аналізу.

Розподіл аналізу на фінансовий та управлінський зумовлений розподілом системи бухгалтерського обліку, яка склалася на практиці, на фінансовий та управлінський облік. Фінансовий та управлінський аналіз господарської діяльності підприємства

Особливостями зовнішнього фінансового аналізу є:

- орієнтація аналізу на публічну, зовнішню звітність підприємства;
- множинність об'єктів-користувачів;
- різноманітність цілей і інтересів суб'єктів аналізу;
- максимальна відкритість результатів аналізу для користувачів.

Основним змістом зовнішнього фінансового аналізу, який здійснюється партнерами підприємства, контролюючими органами на основі даних публічної фінансової звітності, є:

- аналіз абсолютних показників прибутку;
- аналіз показників рентабельності;
- аналіз фінансового стану, фінансової стійкості, стабільності підприємства, його платоспроможності та ліквідності балансу;
- аналіз ефективності використання залученого капіталу;
- економічна діагностика фінансового стану підприємства.

На відміну від внутрішнього, відповідні складові зовнішнього аналізу більш формалізовані та менш деталізовані. Різниця у змісті зовнішнього і внутрішнього аналізу пов'язана з різницею інформаційного забезпечення і завдань, що їх вирішують обидва ці види аналізу.

Основним змістом внутрішнього (традиційного) аналізу фінансового стану підприємства є:

- аналіз майна (капіталу) підприємства;
- аналіз фінансової стійкості та стабільності підприємства;
- оцінка ділової активності підприємства;
- аналіз динаміки прибутку та рентабельності підприємства і факторів, що на них впливають;
- аналіз кредитоспроможності підприємства;
- оцінка використання майна та вкладеного капіталу;
- аналіз власних фінансових ресурсів;
- аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства;
- аналіз самоокупності підприємства.

Цей аналіз здійснюється аналітиками підприємства і ґрунтується на широкій інформаційній базі, включаючи й оперативні дані.

Традиційна практика аналізу фінансового стану підприємства опрацювала певні прийоми й методи його здійснення.

Можна назвати шість основних прийомів аналізу:

- 1) горизонтальний (часовий) аналіз - порівняння кожної позиції звітності з попереднім періодом;
- 2) вертикальний (структурний) аналіз - визначення структури фінансових показників з оцінкою впливу різних факторів на кінцевий результат;
- 3) трендовий аналіз - порівняння кожної позиції звітності з рядом попередніх періодів та визначення тренду, тобто основної тенденції динаміки показників, очищеної від впливу індивідуальних особливостей окремих періодів (за допомогою тренду здійснюється екстраполяція найважливіших фінансових показників на перспективний період, тобто перспективний прогнозний аналіз фінансового стану);
- 4) аналіз відносних показників (коефіцієнтів) - розрахунок відношень між окремими позиціями звіту або позиціями різних форм звітності, визначення взаємозв'язків показників;
- 5) порівняльний аналіз - внутрішньогосподарський аналіз зведених показників звітності за окремими показниками самого підприємства та його дочірніх підприємств (філій), а також міжгосподарський аналіз показників даної фірми порівняно з показниками конкурентів або із середньогалузевими та середніми показниками.
- 6) факторний аналіз - визначення впливу окремих факторів (причин) на результативний показник детермінованих (розділених у часі) або стохастичних (що не мають певного порядку) прийомів дослідження. При цьому факторний аналіз може бути як прямим (власне аналіз), коли результативний показник розділяють на окремі складові, так і зворотним (синтез), коли його окремі елементи з'єднують у загальний результативний показник.

Предметом фінансового аналізу підприємства є його фінансові ресурси, їх формування та використання. Для досягнення основної мети аналізу фінансового стану підприємства - об'єктивної його оцінки та виявлення на цій основі потенційних можливостей підвищення ефективності формування й

використання фінансових ресурсів - можуть застосовуватися різні методи аналізу.

1.2 Оцінка фінансового стану підприємства. Показники фінансового стану підприємства та їх розрахунок

Стійкий фінансовий стан підприємства формується в процесі всієї його господарської діяльності. Тому оцінку фінансового стану можна об'єктивно здійснити не через один, навіть найважливіший, показник, а тільки за допомогою комплексу, системи показників, що детально і всебічно характеризують господарське становище підприємства. У стабільному фінансовому стані зацікавлене як саме підприємство, так і його партнери по бізнесу.

Фінансовий стан - це:

- 1) рівень забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми обов'язками;
- 2) характеристика фінансової конкурентоспроможності підприємства, використання фінансових ресурсів і капіталу, виконання зобов'язань перед державою та іншими господарськими суб'єктами.

Фінансовий стан визначається на певну дату і характеризує конкурентоспроможність, фінансовий потенціал підприємства, а також дозволяє оцінити, якою мірою гарантуються економічні інтереси як самого підприємства, так і його партнерів. Аналіз фінансового стану є глибоким, науково обґрунтованим дослідженням фінансових відносин і руху фінансових ресурсів у єдиному виробничо-господарському процесі. Під час аналізу оцінюється минула діяльність підприємства, його стан на даний момент, а також майбутні перспективи.

Результативність діяльності будь-якого підприємства можна оцінювати як за допомогою абсолютних (економічний ефект), так і відносних (економічна ефективність) показників.

Ефект - це величина, яка характеризує результат виробництва або впровадження інновацій. Ефект проявляється в зростанні прибутку, зниженні собівартості, зростанні обсягів продаж тобто у зміні абсолютних показників діяльності підприємства. За їх допомогою оцінюють динаміку розвитку підприємства. Такі розрахунки мають скоріше арифметичний, а ніж економічний сенс. Крім того, точність таких підрахунків завжди повинна співвідноситися з темпами інфляції.

Економічна ефективність - це зіставлення результатів із витратами. На відміну від ефекту, економічна ефективність обчислюється у відносних показниках. На останні практично не впливає інфляція, тому вони мають широке застосування в практиці аналізу господарсько-фінансової діяльності.

Рентабельність - відносний показник, що порівнює одержаний ефект з витратами або ресурсами, використаними для його досягнення. У сучасній вітчизняній і зарубіжній аналітичній практиці застосовується безліч показників рентабельності, які з різних позицій характеризують прибутковість діяльності підприємств. Велике значення при цьому має вибір оціночного показника (прибутку), що використовується в розрахунках. Найчастіше використовується чотири показники: валовий прибуток, операційний прибуток, прибуток до оподаткування, чистий прибуток. Загальноприйнятих значень рентабельності, на які можна орієнтуватися при аналізі не існує. Тому зростання усіх показників рентабельності в динаміці розглядається як позитивна тенденція. Залежно від того, з чим порівнюється показник прибутку виділяють і групи коефіцієнтів рентабельності (рентабельність капіталу, рентабельність продажів та інша). Практика рекомендує для оцінки рентабельності підприємства використовувати систему взаємопов'язаних показників рентабельності.

З цією метою необхідно використовувати дві основні групи показників рентабельності:

А) показники, розраховані на підставі поточних витрат (вартості продажу)

Б) показники, розраховані у зв'язку з використанням виробничого капіталу (виробничих активів).

Показники рентабельності групи "А" розраховуються на базі даних бухгалтерського обліку, прибутків та збитків і становлять систему коефіцієнтів:

1. Коефіцієнт граничного рівня валового прибутку (Кеп)

$$Квп = Вп / Чо = 1 - Впр / Чоп$$
 де Вп - сума валового прибутку;

Впр - вартість продажу (реалізації продукції, робіт, послуг); Чоп - чистий обсяг продажу (реалізації) продукції.

2. Коефіцієнт граничного рівня прибутку від основної операційної діяльності (Коод)

$$Коод = Под / Чоп;$$

де Под - сума прибутку отриманого від основної операційної діяльності.

3. Коефіцієнт граничного рівня прибутку від усієї діяльності підприємства (операційної, фінансової, інвестиційної)(Квд)

$$Квд = П / Чоп;$$

де П - сума прибутку до виплат за довгостроковими зобов'язаннями і податкових виплат.

4. Коефіцієнт граничного рівня чистого прибутку (Кчп)

$$Кчп = Чп / Чоп;$$

де Чп - сума чистого прибутку після виплати відсотків за довгостроковими зобов'язаннями та сплати податків.

5. Критичний коефіцієнт рентабельності (Ккр)

$$Ккр = (Чоп - Зв) / Чоп;$$

де Зв - сума змінних витрат у складі вартості продажу.

Наведені розрахунки є підтвердженням адаптації вітчизняного обліку з міжнародною практикою, де вся підприємницька діяльність корпорацій, фірм і підприємств поділяється на три види (операційну (основну), інвестиційну, фінансову). Всі розраховані коефіцієнти мають одну базу обчислення -

чистий обсяг продажу (Чоп) (валові надходження за вирахуванням суми повернення та дисконтних знижок).

Показники рентабельності групи "Б" розраховуються як відношення прибутку до коштів, вкладених у підприємство засновниками, акціонерами та інвесторами. Зарубіжний досвід свідчить, що за даними звіту щодо прибутків (збитків) і балансового звіту доцільно розраховувати такі коефіцієнти:

1. Коефіцієнт віддачі на всю суму виробничих активів (Квва)

$$Квва = Чп / ВА;$$

де Чп - сума чистого прибутку після виплати відсотків за довгостроковими зобов'язаннями та сплати податків;

ВА - середньорічна величина всіх виробничих активів підприємства.

Коефіцієнт віддачі активів характеризує величину доходності всього потенціалу, яким володіє підприємство. Його називають показником майстерності використання капіталу менеджерами підприємства.

Даний показник з метою детальнішої оцінки віддачі активів може обчислюватися у різних модифікаціях: в чисельнику формули можуть використовуватись різні показники прибутку: валового, операційного, до і після вирахування податків і т.д..

2. Коефіцієнт віддачі від інвестиційного капіталу (Кік)

$$Кік = П / СА;$$

де П - сума прибутку до виплат за довгостроковими зобов'язаннями і податкових виплат;

СА - середньорічна сума всіх активів підприємства за мінусом короткострокових зобов'язань, або середньорічна сума капіталізованих коштів (акціонерний капітал + довгострокові зобов'язання).

Коефіцієнт віддачі інвестицій характеризує ефективність віддачі тільки частини всього капіталу - довгострокових інвестицій і капіталізованого прибутку підприємства. Цей коефіцієнт характеризує фінансовий стан підприємства в цілому. Наприклад, фінансова стійкість знижується, в умовах

коли відсоткова ставка на позикові кошти перевищує величину цього коефіцієнта.

3. Коефіцієнт віддачі на акціонерний капітал (Как)

$$\text{Как} = \text{Чп} / \text{СК};$$

де Чп - сума чистого прибутку після виплати відсотків за довгостроковими зобов'язаннями та сплати податків;

СК - середньорічна сума власного капіталу, представлена акціонерним капіталом. Даний коефіцієнт відіграє важливу роль у комплексній оцінці фінансового стану акціонерного підприємства.

За допомогою показників рентабельності оцінюють можливості підприємств задовольняти потреби розширеного відтворення, та здійснювати капіталовкладення за рахунок внутрішніх джерел фінансування.

1.3 Види, форми і методи фінансового аналізу

Основна мета фінансового аналізу - отримання ключових, найбільш інформативних параметрів, що дають об'єктивну і точну картину фінансового стану підприємства, його прибутків і збитків, змін у структурі активів і пасивів, у розрахунках з дебіторами і кредиторами. Залежно від конкретних завдань фінансовий аналіз може здійснюватися в наступних видах:

- Експрес-аналіз (призначений для отримання за 1-2 дні загального уявлення про фінансовий стан компанії на базі форм зовнішньої бухгалтерської звітності);
- Комплексний фінансовий аналіз (призначений для отримання за 3-4 тижні комплексної оцінки фінансового положення компанії на базі форм зовнішньої бухгалтерської звітності, а також розшифровок статей звітності, даних аналітичного обліку, результатів незалежного аудиту та ін);
- Фінансовий аналіз як частину загального дослідження бізнес-процесів компанії (призначений для отримання комплексної оцінки всіх аспектів

діяльності компанії - виробництва, фінансів, постачання, збуту і маркетингу, менеджменту, персоналу тощо);

- Орієнтований фінансовий аналіз (призначений для вирішення пріоритетною фінансової проблеми компанії, наприклад оптимізації дебіторської заборгованості на базі як основних форм зовнішньої бухгалтерської звітності, так і розшифровок тільки тих статей звітності, які пов'язані із зазначеною проблемою);

- Регулярний фінансовий аналіз (призначений для постановки ефективного управління фінансами компанії на базі подання у визначені терміни, щоквартально або щомісячно, спеціальним чином оброблених результатів комплексного фінансового аналізу).

У залежності від заданих напрямків фінансовий аналіз може проводитися в наступних формах:

- Ретроспективний аналіз (призначений для аналізу сформованих тенденцій і проблем фінансового стану компанії; при цьому ми вважаємо, що, як правило, буває досить квартальної звітності за останній звітний рік та звітний період поточного року);

- План-фактний аналіз (потрібно для оцінки і виявлення причин відхилень звітних показників від планових);

- Перспективний аналіз (необхідний для експертизи фінансових планів, їх обгрунтованості та достовірності з позицій поточного стану та наявного потенціалу).

Практика фінансового аналізу виробила основні методи читання фінансових звітів.

Серед них можна виділити наступні :

- Горизонтальний аналіз;
- Вертикальний аналіз;
- Трендовий аналіз;
- Метод фінансових коефіцієнтів;
- Порівняльний аналіз;

- Факторний аналіз.

Горизонтальний (часовий) аналіз - порівняння кожної позиції звітності з попереднім періодом.

Вертикальний (структурний) аналіз - визначення структури підсумкових фінансових показників з виявленням впливу кожної позиції звітності на результат у цілому.

Трендовий аналіз - порівняння кожної позиції звітності з рядом попередніх періодів та визначення тренду, тобто, основний тенденції динаміки показника, очищеної від випадкових впливів і індивідуальних особливостей окремих періодів. За допомогою тренда формуються можливі значення показників у майбутньому, а, отже, ведеться перспективний, прогнозний аналіз.

Аналіз відносних показників (коефіцієнтів) - розрахунок відносин даних звітності, визначення взаємозв'язків показників. Порівняльний (просторовий) аналіз - це як внутрішньогосподарський порівняння за окремими показниками фірми, дочірніх фірм, підрозділів, цехів, так і міжгосподарське порівняння показників даної фірми з показниками конкурентів, з середньогалузевими і середніми загальноєкономічними даними.

Факторний аналіз - це аналіз впливу окремих факторів (причин) на результативний показник за допомогою детермінованих чи стохастических прийомів дослідження. Причому факторний аналіз може бути як прямим (власне аналіз), тобто що полягає в роздробленні результативного показника на складові частини, так і зворотним (синтез), коли окремі елементи з'єднують у загальний результативний показник. Грунтуючись на даних щодо минулої діяльності підприємства, фінансовий аналіз спрямований на зниження невизначеності щодо його майбутнього стану.

Результати аналізу фінансового стану підприємства має першорядне значення для широкого кола користувачів, як внутрішніх, так і зовнішніх по

відношенню до підприємства - менеджерів, партнерів, інвесторів і кредиторів.

Для внутрішніх користувачів, до яких в першу чергу відносяться керівники підприємства, результати фінансового аналізу для оцінки діяльності підприємства і підготовки рішень про коригування фінансової політики підприємства.

Для зовнішніх користувачів - партнерів, інвесторів і кредиторів - інформація про підприємство необхідна для прийняття рішень про реалізацію конкретних планів щодо цього підприємства (придбання, інвестування, укладання тривалих контрактів).

Між внутрішнім і зовнішнім фінансовим аналізом існують певні відмінності.

Зовнішній фінансовий аналіз орієнтований на відкриту фінансову інформацію підприємства і припускає використання типових (стандартизованих) методик. При цьому, як правило, використовується обмежена кількість базових показників. При виконанні аналізу основний акцент робиться на порівняльні методи, так як користувачі зовнішнього фінансового аналізу найчастіше знаходяться в стані вибору - з яким з досліджуваних підприємств установлювати або продовжувати взаємини і в якій формі це найбільш доцільно робити.

Внутрішній фінансовий аналіз відрізняється більшою вимогливістю до вихідної інформації. У більшості випадків для нього не достатньо інформації, що міститься в стандартних бухгалтерських звітах, і виникає необхідність використовувати дані внутрішнього управлінського обліку. У процесі аналізу найбільший акцент робиться на розуміння причин змін, що відбуваються фінансового стану підприємства і пошук рішень, спрямованих на покращення цього стану. При цьому абсолютно не важливо, чи досягається поставлена мета шляхом використання стандартних або ж оригінальних методик.

На відміну від зовнішнього, внутрішній аналіз не обмежується розглядом підприємства в цілому, а практично завжди спускається до аналізу окремих підрозділів та напрямків діяльності підприємства, а також видів продукції.

У таблиці представлено порівняння двох підходів до фінансового аналізу.

Відмінності між зовнішнім і внутрішнім фінансовим аналізом

Параметри порівняння	Зовнішній аналіз	Внутрішній аналіз
Мета	Оцінка фінансового стану (проблема вибору)	Поліпшення фінансового стану
Вихідні дані	Відкрита (стандартна) бухгалтерська звітність	Будь-яка інформація, необхідна для вирішення поставленого завдання
Методика	Стандартна	Будь-яка, <u>відповідна</u> вирішення поставленого завдання
Акцент	<u>Порівняння</u> з іншими підприємствами	Виявлення причинно-наслідкових зв'язків
Об'єкт дослідження	Підприємство в цілому	Підприємство, його структурні підрозділи, напрямки діяльності види продукції

Розділ 2 . Аналіз фінансового стану ПП «Вільне»

2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства.

Приватне сільськогосподарське підприємство «Вільне». Займається вирощуванням зернових культур, соняшника, кукурудзи, сої. В галузі тваринництва утримується велика рогата худоба, займається виробництвом молока і м'яса.

Юридична адреса: 42820, Сумська обл., Великописарівський р-н, с. Вільне, вул. Сумська, 15. Телефон основний: (05457) 56424.

Директором ПП «Вільне» є - Скоромний Валентин Іванович. Головний бухгалтер - Кучкова Світлана Олексіївна. На даному підприємстві працює 41 особа.

Землекористування господарства входить до північної лісостепової зони. Загальна площа сільськогосподарських угідь — 1577 га, з них ріллі — 1544 га. Лімат помірно континентальний. Більша кількість опадів буває в літку і становить 510-588 мм на рік. Середня температура повітря в січні становить від -7,3°C до 8°C, а в липні від 18,6 до 21,8°C. Тривалість періоду з температурами понад +10°C становить 149-161 день.

Основними ґрунтами, що знаходяться на території господарства є чорноземи та дерново-підзолисті. В цілому ґрунти характеризуються досить високою природною родючістю.

Земля в сільськогосподарському виробництві виступає в якості головного засобу виробництва. Вона є основою виробничої діяльності.

Землекористування ПП «Вільне» представлене в наступній таблиці (табл. 2.1)

Джерело: статистична звітність— форма 50 с.г.

Таблиця 2.1

Склад та структура земельних угідь підприємства

Види угідь	2012		2013		2014		Відхилення (+,-) 2014 р. до 2012 р.	Відх. %, 2014 до 2012
	Площа, га	%	Площа, га	%	Площа, га	%		
Всього сільськогосподарських угідь	1583	100	1583	100	1577	100	-6	
в т.т							-6	
- рілля	1550	97,9	1550	97,9	1544	97,9		
- інші угіддя	33	2,1	33	2,1	33	2,1	0	

Аналізуючи дані таблиці можна зробити висновок, що площа сільськогосподарських угідь має тенденцію до зменшення, а саме вона зменшилась на 6 га, це відбулося в основному за рахунок зменшення площі ріллі на 6 га або на 0,39 %. Щодо інших сільськогосподарських угідь то їх обсяг залишається незмінним 33 га. Всі сільськогосподарські угіддя взяті в оренду у населення села.

Таблиця 2.2

Динаміка та структура товарної продукції

Види продукції	2012 р.		2013 р.		2014 р.		В середньому за 3 роки	
	Вир. тис.грн.	питома вага, %	Вир. тис.грн.	питома вага, %	Вир. тис.грн.	питома вага, %	Вир. тис.грн.	питома вага, %
Зернові та зернобобові	4022,6	64,8	3402,0	60,7	6272,0	65	4565,5	63,5
Соняшник	1725	27,8	1667,7	29,7	2190,0	22,7	1860,9	26,7
Інша продукція рослинництва	45,9	0,7	67,2	1,2	78,2	0,8	63,8	0,9
Разом по рослинництву	5793,5	100	5136,9	100	9049,6	100	6660	100
Молоко	352,5	84,33	341,8	72,72	407,8	67,72	367,4	5,3

Приріст ВРХ	50,3	12,03	68,6	14,60	159,4	26,45	90,8	1,2

Продовження таблиці 2.2

Інша продукція тваринництва	15,2	3,64	59,6	12,68	41,0	6,81	38,6	0,6
Разом по Тваринництву	418	100	470	100	602,2	100	184,2	144,07
Всього по рослинництву і тваринництву	6211,5	*	5606	*	9651,8	*	3440,3	155,39

Аналізуючі дані таблиці можна зробити висновки, що дане підприємство спеціалізується на вирощуванні зернових та зернобобових питома вага яких складає за три роки 63,5%. Також відображається спеціалізація по вирощуванню соняшника – 26,7% також підприємство спеціалізується на виробництві молока яке складає 5,3% в середньому за 3 роки. Отже, підприємство спеціалізується на вирощуванні зернових та зернобобових а таж соняшник. Оскільки найбільша питома вага основного виду продукції складає 63,5%, то можна сказати, що дане підприємство з різко вираженою спеціалізацією. Так як питома вага молока зменшується в структурі товарної продукції можна сказати, що відбувається процес звуження спеціалізації. По всім іншим видам продукції відбувається поглиблення спеціалізації оскільки питома вага зростає в складі товарної продукції.

Оскільки на підприємстві присутня як галузь рослинництва так як і галузь тваринництва, то можна сказати що галузі підібрано раціонально. Так як побічна продукція рослинництва може використовуватись в якості кормової бази тваринництва, а також продукція тваринництва (гній) в якості добрив для рослинництва.

Отже, можна зробити висновок, що спеціалізація, яка склалася на підприємстві відповідає природно-кліматичним умовам, та є економічно обґрунтованою, оскільки за 2012-2014рр. відбувається збільшення товарної продукції.

Спеціалізація характеризується переважним розвитком тих галузей сільського господарства, які забезпечують виробництво даних видів продукції. У свою чергу вона вимагає зосередження засобів виробництва та робочої сили для організації розвитку цих галузей і виробництва певних видів продукції. Підвищення сільськогосподарського виробництва безпосередньо впливає на збільшення доходів та рентабельності сільськогосподарського підприємства.[10]

Рівень спеціалізації визначають за коефіцієнтом, який розраховують за формулою:

$$Kc = 100 / (\sum U_m(2i-1)),$$

де Kc — коефіцієнт спеціалізації; U_m — частка товарної продукції окремих галузей; i — порядковий номер частки товарної продукції у ранжованому ряду.

Значення Kc до 0,20 свідчить про низький рівень спеціалізації господарства; 0,21-0,40 — середній; 0,41–0,60 — високий; 0,61 і більше — для поглибленої спеціалізації господарства.[24]

$$Kc = 100 / (64,9(2*1-1) + 25,8(2*2-1) + 25,2(2*3-1) + 15,9(2*4-1) + 8,1(2*5-1) + 5,4(2*6-1) + 5(2*7-1) + 4,1(2*8-1) + 3,6(2*9-1) + 2,6(2*10-1) + 2,1(2*11-1) + 1,2(2*12-1) + 0,8(2*13-1) + 0,3(2*14-1)) = 100/848,5 = 0,12$$

Отже з розрахунків ми бачимо, що рівень спеціалізації дорівнює 0,12 — свідчить про низький рівень спеціалізації підприємства.

З даних діаграми ми бачимо, що рослинництво займає 94% у питомій вазі товарної продукції, а тваринництво всього 6%. Отже ПП «Вільне» спеціалізується на виготовленні продукції рослинництва(94%).

Основні виробничі фонди (їх стан та ефективність використання), наявність технічного забезпечення – є важливими факторами які впливають на показник конкурентоспроможності. Щоб визначити стан та ефективність використання ОВФ та наскільки підприємство забезпечене технікою – проведемо аналіз забезпеченості та використання матеріально – технічної бази підприємства.

Джерело: дані статистичної звітності форм 1баланс

Таблиця 2.3

Забезпеченість підприємства основними виробничими фондами їх стан та ефективність використання

Показники	2012	2013	2014	2014 р. у % до 2012 р.
Фондозабезпеченість, тис. грн.	416,2	580,4	715,9	172,01
Фондоозброєність, тис.грн.	178,1	224,1	275,4	154
Фондовіддача, грн.	1,3	0,9	0,9	69,2

Фондомісткість, грн.	1,1	1,1	1,1	0
Вироблено валової продукції в постійних цінах на 1-госередньооблікового працівника, тис.грн.	158,40	210,78	249,54	X

Аналізуючи дані таблиці можна зробити висновки що фондозабезпеченість збільшилась на 72,1% і у звітному році становить 715,9 тис. грн. На це вплинуло збільшення вартості основних фондів. Це свідчить про те, що підприємство збільшує розмір основних фондів або оновлює їх.

Аналізуючи дані таблиці ми можемо зробити висновок, що фондоозброєність збільшилась на 54,6 % у звітному періоді і становить 275,4, тис.грн. На це вплинуло зменшення середньооблікової чисельності працівників чоловіки, та збільшення середньорічної вартості оборотних фондів на 25%. Це свідчить про збільшення частки уречевленої праці і відповідно зменшення частки живої праці в сукупних витратах праці на одиницю виробленої продукції.

Фондовіддача зменшилась на 30,8% і у звітному періоді становить 0,9 грн. Фондомісткість змін не відбулося

Отже, можемо зробити висновок про те, що господарство достатньо забезпечене фондами, оскільки відбувається збільшення фондозабезпеченості, фонди використовуються інтенсивно, оскільки спостерігається зростання фондоозброєності, однак фонди використовуються неефективно, оскільки скорочується фондовіддача.

Таблиця 2.4

Динаміка середньооблікової чисельності працівників та ефективність використання робочої сили

Показники	2012р.	2013р.	2014р.	2014 р.в % до 2012 р.

1. Середньорічна чисельність працівників всього осіб	37	41	41	110,81
в т.ч. рослинництві	27	27	27	100
Тваринництві	10	14	14	140
4. Вироблено ВП на 1 середньорічного робітника, тис. грн.	158,40	210,78	249,54	157,54
в т.ч. рослинництві	217,07	320,08	378,94	174,57
Тваринництві	586,08	617,29	730,81	124,07
ФОП, тис. грн.	860	981	1126	132,5
середньорічна з/пл, тис.грн.	23	23,9	27,9	121,3

Розрахувавши таблицю 2.3 ми можемо зробити такі висновки, що в 2014 році порівнянні з 2012роком середньорічна чисельність працівників збільшилася на 4 особи, за рахунок збільшення працівників у тваринництві на 4 особи. Виробництво валової продукції на 1-го середньорічного робітника збільшилось на 91,14 тис. грн. або на 57,54%. ФОП збільшився на 266 тис. грн. Також зросла середньорічна з/п. на 4,9 тис. грн.

Таблиця 2.5

Основні економічні показники діяльності підприємства

Показники	2012р.	2013р.	2014р.	Відхилення 2014 р. у % до 2012 р.
1. Валова продукція	5860,81	8642,06	10231,3	174,6
а) на 100 га с.г угідь, тис. грн.	370,23	548,01	648,78	175,2
б) на 1 середньорічного р-ка тис. грн.	158,40	210,78	249,54	157,5
в) на 100 грн. осн-х вир. фондів грн.	177,92	188,12	181,25	101,9
2. Товарна продукція:				
а) на 100 га с.г угідь, тис. грн.	394,7	355,8	614,6	155,7
б) на 1 середньорічного р-ка тис. грн.	63,35	1,20	35,71	56,4
3. Валовий прибуток (збиток)	2467	631	2268	91,9
а) на 100 га с.г угідь, тис. грн.	165,8	40,01	143,8	92,9

б) на 1 середньорічного р-ка тис. грн.	79,6	15,4	55,3	69,5
4. Чистий прибуток (збиток)	2344	49	1164	62,5
а) на 100 га с-г угідь, тис. грн.	148,1	3,11	92,8	62,7
б) на 1 середньорічного р-ка тис. грн.	75,6	1,2	35,7	47,2
4. Рівень рентабельності %	61,93	0,98	19,65	-42,28

Аналізуючи дані таблиці, можна зробити висновки, що валова продукція збільшилась на 74,6% і у звітному періоді становить 10231,3 тис.грн. Виробництво валової продукції на 100га с-г угідь збільшилось на 75,2% і у звітному році становить 648,78 тис.грн., причинами його збільшення є збільшення валової продукції на 4370,49 тис.грн., що свідчить про збільшення випуску продукції та ефективне використання земельного фонду.

Виробництво валової продукції на 1 середнього робітника збільшилось на 57,5%, причинами збільшення є збільшення валової продукції та зменшення робітників на підприємстві. Це свідчить про ефективне використання робочої сили. Валова продукція на 100 грн. основних виробничих фондів збільшилась на 1,9 %, причиною їх збільшення є зменшення основних виробничих фондів та збільшення валової продукції. Це свідчить про ефективне використання фондів на підприємстві.

Товарна продукція на 100 га. угідь та на 1 середньооблікового працівника збільшилась та зменшилась відповідно на 55,7% та 46,4%.

Валовий прибуток на 100га. с.-г. угідь та на 1 середньооблікового працівника зменшилось відповідно на 8,1% та 7,1%.

Чистий прибуток на 100 га с-г угідь зменшився на 37,3% а на 1 середньооблікового працівника також зменшилось на 52,8% .

Ефективність діяльності підприємства зменшилась, про що свідчить зменшення рівня рентабельності на 42,28 п.в., на це вплинуло зменшення чистого прибутку на 37,5%. На зменшення прибутку вплинуло збільшення собівартості продукції та підвищення рівня самообслуговування.

2.2 Аналіз показників фінансового стану приватного підприємства «Вільне»

Фінансовий стан підприємства треба систематично й усебічно оцінювати з використанням різних методів, прийомів та методик аналізу. Це уможливить критичну оцінку фінансових результатів діяльності підприємства як у статистиці за певний період, так і в динаміці - за ряд періодів, дасть змогу визначити "больові точки" у фінансовій діяльності та способи ефективнішого використання фінансових ресурсів, їх раціонального розміщення.

Отже спочатку проаналізуємо активи та пасиви підприємства та визначемо на скільки вони змінилися за останні з 2012 р. по 2014 рік. (див. таблиці Додаток А та Додаток Б)

(таблиця додатко А) Розрахунки показали, що в 2014 році в порівнянні з 2012 роком вартість необоротних активів збільшилась на 2128, за рахунок зміни основних засобів, вони збільшилась на 2102 тис. грн., причиною цього стало збільшення первісної вартості на 3558 тис. грн. Щодо вартості незавершених капітальних інвестицій , то її сума залишилась незмінною 117 тис. грн. Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів залиш залишилась незмінною вона становить 1 тис. грн. Вартість оборотних активів зменшилась на 92 тис. грн., за рахунок зменшення дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги на 78 тис. грн., та за рахунок зменшення дебіторської заборгованості за бюджетом на 3 тис. грн. Загальна сума балансу збільшилась на 2036 тис. грн..

(Таблиця Додаток Б) Розрахунки показали, що у2014 році в порівнянні з 2012 роком загальна сума власного капіталу збільшилась на 1513 тис. грн., це сталося за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку на 1513 тис. грн. Сума довгострокових зобов'язань зменшилась на 281 тис. грн. , причиною цього стало зменшення показника інші довгострокові зобов'язання на 281 тис. грн. Поточні зобов'язання збільшились на 804 тис. грн.

Причиною цього збільшення є зростання суми короткострокових кредитів банків за бюджетом на 71 тис. грн. , розрахунок з оплати праці на 14 тис. грн., та інші поточні зобов'язання на 747 тис. грн. Загальна сума балансу збільшилась на 2036 тис. грн..

Таблиця 2.6

Динаміка доходності підприємства

Найменування показника	Базисний період тис.грн	Звітний період тис.грн	Абсолютне відхилення (+,-)	Відносне відхилення, %
Вартість активів підприємства	9145	11181	2036	122,26
Сукупний дохід	7045	10323	3278	146,53
Сума сукупного доходу на 1 грн. вартості активів	0,77	0,92	0,15	119,85

З даних розрахунків ми можемо зробити наступний висновок, що сума сукупного доходу на 1 грн. у звітному році в порівнянні з базисним збільшилась на 0,15 грн. тобто на 19,85 %. Причинами збільшення даного показника відбулося за рахунок збільшення вартості активів підприємства на 22,26%, а саме збільшення виробничих запасів та незавершеного виробництва це означає, що підприємство не може реалізувати продукцію яка знаходиться на складах та можливо почало використовувати озимі культури. Також на збільшення даного показника вплинуло збільшення сукупного доходу на 46,53% причанами стало збільшення нерозподіленого прибутку та деяких пунктів у розділі 2 оборотні активи. Отже можемо сказати що у підприємства збільшилася доходність а саме збільшення доходів над витратами і тому дане підприємство має тенденцію до збільшення доходності свого капіталу.

Таблиця 2.7

Динаміка фінансових результатів

Найменування показника	Базисний період тис.грн	Звітний період тис.грн	Абсолютне відхилення (+,-)	Відносне відхилення, %
Чистий дохід(виручка від реалізації)	6252	9720	3468	155,47
Собівартість реалізованої продукції	3875	7452	3577	192,31
Валовий прибуток	2467	2268	-199	91,93
інші доходи операційної діяльності	630	539	-91	85,56
Витрати операційної діяльності	627	1184	557	188,84
Фінансовий результат від операційної діяльності	2470	1623	-847	65,71
Інші доходи	163	64	-99	39,26
Витрати фінансової діяльності	28	179	151	639,29
Фінансові витрати	28	179	151	639,29
Втрати від участі в капіталі	-	-	-	-
Фінансовий результат від фінансової діяльності	-28	-179	-151	639,29
Інші витрати	162	44	-118	27,16
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	2443	1464	-979	59,93
Податок на прибуток від звичайної діяльності	-	-	-	-
Фінансові результати від	2443	1464	-979	59,93

звичайної діяльності				

З даних розрахунків ми можемо зробити такий висновок, що чистий дохід в звітному році в порівнянні з базисним збільшився на 3468 тис. грн. або на 55,47 % причанами такого збільшення стало збільшення продукції на підприємстві. Щодо валового прибутку, то він у звітному році в порівнянні з базисним зменшився на 199 тис. грн. або на 8,07 %. Причиною цього стало збільшення собівартості на 3577 тис. грн. або на 92,31 % та зменшення інших доходів від операційної на 91 тис. грн. а також збільшення витрат операційної діяльності на 88,84% . Фінансовий результат від операційної діяльності зменшився на 847 тис. грн. або на 34,29 %, причиною цього стало збільшення витрат операційної діяльності на 557 тис. грн. або на 88,84 % така .Зменшення цього показника є негативним для підприємства оскільки можна сказати що підприємство не в змозі виконати свої плани. Фінансовий результат від фінансової діяльності зменшився в звітному році у порівнянні з базовим на 151 тис. грн. або на 639 %. Причиною такого зменшення є збільшення витрат на 151 тис. грн.. або на 639 %.Це означає що підприємство втрачає свої фінансові ресурси і може збанкрутувати. Фінансовий результат від звичайної діяльності також зменшився у звітному році на 979 тис. грн.. або на 40,07 %. Причиною є зменшення фінансового результату від фінансової діяльності, валового прибутку, фінансового результату від операційної діяльності та збільшення витрат. Така тенденція зміни показників не є позитивною і ми можемо сказати що воно не може використовувати свої фінансові ресурси і це мможе призвести до збанкрутування даного підприємства.

Таблиця 2.8

Динаміка та структура операційних витрат за економічними елементами

Найменування показника	Базисний період тис.грн	Звітний період тис.грн	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
Матеріальні витрати	2749	4560	1811	165,88
Витрати на оплату праці	850	1126	276	132,47
Витрати на соц. Заходи	316	419	103	132,59
Амортизація	530	874	344	164,91
Інші операційні витрати	1271	1669	398	131,31
Разом операційних витрат	5716	8648	2932	151,29
Сума витрат операційної діяльності на 1 грн. реалізованої продукції	0,91	0,89	-0,02	97,31

З розрахунків ми можемо зробити такий висновок, що сума витрат операційної діяльності на 1 грн. реалізованої продукції в звітному році зменшилась порівняно з базовим на 0,02 грн. або на 2,69 %. Причиною стало збільшення чистого доходу на 34,68 тис. грн. або на 55,47 % та збільшення операційних витрат на 2932 тис. грн.. або на 51,29 які збільшилися за рахунок таких статей витрат матеріальні витрати на 1811 тис. грн.. або на 65,88 %, , витрати на оплату праці на 276 тис. грн. або на 32,47 % це означає що підприємство заохочує працівників збільшенням заробітної плати і відповідно витрати на соц. заходи також збільшилися на 103 тис. грн. або на 32,59 %, амортизація на 344 тис. грн.. або на 64,91 %, інші операційні витрати на 398 тис. грн. 31,31%. Таке зменшення показника є позитивним і означає що підприємство зменшує свої затрати на реалізацію продукції і відповідно збільшує свої прибутки.

Таблиця 2.9

Динаміка і структура витрат підприємства

Найменування показника	Базисний період тис.грн		Звітний період тис.грн		Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
	Сума тис.грн	Питома вага,%	Сума тис.грн	Питома вага,%		
Собівартість реалізованої продукції	3875	80,88	7452	84,12	3577	192,31
Адміністративні витрати	428	8,93	735	8,30	307	171,73
Витрати на збут, всього	40	0,83	151	1,70	111	377,50
Інші операційні витрати,	159	3,32	298	3,36	139	187,42
Фінансові витрати	28	0,58	179	2,02	151	639,29
Інші витрати всього	162	3,38	44	0,50	-118	27,16
Надзвичайні витрати	99	2,07	0	0	-99	0,00
Усього витрат	4791	100,00	8859	100,00	4068	184,91

Проаналізувавши дані таблиці можна сказати що збільшення витрат підприємства у звітному порівняно з базисним збільшились на 4068 тис.грн. На це вплинуло зростання собівартості реалізованої продукції на 3577тис. грн. а питома вага по даному показнику у звітному році збільшилась на 4,12 п.в. На збільшення собівартості вплинуло зростання виробничої собівартості та собівартості реалізованих товарів. Також на збільшення всього витрат мають вплив адміністративні витрати , які збільшились на 307 тис.грн. або на 71,73% їхня питома вага в структурі майже не змінилась вона зменшилась всього на 0,63п.в. На зростання адміністративних витрат мало вплив збільшення загальногосподарських витрат. Також на зміну витрат вплинуло збільшення витрат на збут на 111 тис.грн. які у звітному році становлять 151тис. грн. На збільшення цих витрат вплинуло збільшення

витрат на рекламу та витрати на доставку товарів споживачу. Інші операційні витрати у звітному році збільшились на 193 тис. грн. тобто на 87,42% питома вага майже не змінилась. На підвищення суми витрат операційних витрат вплинуло збільшення собівартості реалізованих виробничих запасів та необоротних активів. збільшення фінансових витрат має негативний характер впливу на витрат по підприємству витрати у звітному році збільшились на 151 тис. грн. також збільшилась питома вага по даній статті на 1,4 п.в. Таким чином підприємство майже правильно розподіляє свої витрати.

Таблиця 2.10

Показники ефективності фінансово-господарської діяльності

Показники	Значення показника		
	Базисний період	Звітний період	Відхилення (+,-)
Коефіцієнт рентабельності активів	0,21	0,14	-0,07
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,39	0,18	-0,21
Коефіцієнт рентабельності сукупного капіталу	0,22	0,11	-0,11
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,29	0,34	0,05
Коефіцієнт поновлення о.з.	0,19	0,14	-0,05
Коефіцієнт оборотності активів	0,56	0,64	0,08

Проаналізувавши дані таблиці можна зробити наступні висновки, що коефіцієнт рентабельності активів в звітному році порівняно з базисним зменшився на 0,07. Оскільки коефіцієнт рентабельності активів більший за

оптимальне значення можна зробити висновок, що прибуток отриманий на одиницю активів підприємства або на одиницю всіх вкладених коштів збільшується. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу у звітному році в порівнянні із базисним зменшився на 0,21 на це вплинуло зменшення чистого прибутку та зменшення власного капіталу. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу характеризує рівень прибутковості власного капіталу вкладеного в підприємство якій зменшується оскільки показник зменшується, але він більший за оптимальне значення. Коефіцієнт рентабельності сукупного капіталу зменшився на 0,11. На це вплинуло зменшення фінансового результату від операційної діяльності. Коефіцієнт зносу основних засобів за аналізує мий період зріс на 0,05. На даний показник вплинула первісна вартість основних засобів та їх знос які зросли за аналізує мий період. Даний коефіцієнт свідчить про те що їхня можлива майбутня заміна по мірі зносу профінансована не достатньо. Коефіцієнт поновлення основних засобів зменшився на 0,05 це свідчить що основні засоби не достатньо оновлюються його зменшення не є позитивним. Коефіцієнт оборотності активів зріс на 0,08. На даний показник вплинуло зростання чистого доходу та середньорічної вартості активів. Зростання даного показника свідчить про збільшення кількості оборотів за досліджуваний період.

Таблиця 2.11

Показники оцінки майнового стану

Показники	2012 рік	2013 рік	2014 рік	Відхилення (+/-)
Загальна сума господарських засобів на початок року	6534	9145	9482	2948
на кінець року	9145	9482	11181	2036
Питома вага реальної вартості активів, %	14,07	16,71	15,44	1,36

Продовження таблиці 2.11

Коефіцієнт зносу на початок року	0,26	0,29	0,27	0,004
на кінець року	0,29	0,27	0,34	0,05
Коефіцієнт відновлення о.з.	0,19	0,38	0,14	-0,05
Коефіцієнт вибуття	0,08	0,04	0,01	-0,07

Аналізуючи дані таблиці можна констатувати що загальна сума господарських засобів зросла на 2036тис. грн. збільшення даного показника свідчить про розширення обсягів виробництва на підприємстві що є позитивним фактором. Питома вага реальної вартості активів за аналізує мий період зросла на 1,36п.в. Це збільшення відбулося за рахунок зменшення активів підприємства в загалом а також зменшення нематеріальних активів. Збільшення даного показника позитивно вплинуло на загальну структуру активів підприємства. Коефіцієнт зносу основних засобів за аналізує мий період зріс на 0,05% на це вплинуло збільшення суми зносу. Збільшення даного показника має негативний характер на майновий стан підприємства. Коефіцієнт відновлення основних засобів зменшився на 0,05% це свідчить про те що за аналізує мий період оновлення основних засобів не відбувалося, але коефіцієнт вибуття основних засобів також зменшився на 0,07% можна сказати що на підприємстві відбувається списання основних засобів але вони не оновлюються. Це є негативним фактором оскільки відбувається зменшення основних засобів. Загалом показники мають не дуже позитивну динаміку оскільки їх зміни відбуваються в негативну сторону для підприємств

Таблиця 2.12

Ефективність використання фінансових ресурсів підприємства

Показники	2012 рік	2013 рік	2014 рік	Відхилення, +/-
К-т оборотності	0,56	0,61	0,94	0,38
Тривалість 1 обороту, днів	639,5	593,2	382,6	-256,88
Рентабельність сумарного авансованого капіталу, %	21,10	0,53	14,17	-6,93
Рентабельність активів по операційній діяльності, %	27,4	0,48	14,63	-12,74
Рентабельність інвестицій, %	37,89	0,65	18,03	-19,86
Рентабельність власного капіталу, %	32,58	0,677	16,81	-15,77

Аналізуючи дані таблиці можна зробити висновки, що коефіцієнт оборотності всіх активів зріс на 0,38. Це відбулось за рахунок зростання чистого доходу від реалізації товарів, робіт і послуг а також за рахунок зростання середньорічної вартості активів підприємства. Також за проаналізований період скоротилась тривалість обороту активів на 257 днів. Дане скорочення відбулося за рахунок зростання коефіцієнту оборотності. Збільшення коефіцієнта оборотності та зменшення тривалості обороту свідчить про зростання швидкості обороту майна в процесі виробництва та ефективне використання засобів виробництва. Зменшення тривалості обороту свідчить про скорочення періоду обороту капіталу, вкладеного в активи. Рентабельність сумарного авансованого капіталу за аналізований період зменшується на 6,93%. Зменшення відбулося за рахунок зменшення середньорічної вартості активів. Зменшення даного показника є негативним і свідчить про зменшення ефективності авансованого капіталу підприємства. Рентабельність активів по операційній діяльності за проаналізований період зменшилась на 12,74%. зменшення даного показника є

негативним і свідчить про зниження ефективності використання всіх активів, що були задіяні для отримання прибутку від операційної діяльності. Рентабельність інвестицій також зменшилась на 19,86%. Зменшення цього коефіцієнта свідчить про зменшення прибутку від капіталовкладень підприємства. Рентабельність власного капіталу зменшилась на 15,77% зменшення відбулося за рахунок зменшення власного капіталу. Зменшення даного показника є негативним для підприємства. Отже можемо зробити висновок що підприємство не забезпечене фінансовими ресурсами та використовує їх не ефективно оскільки спостерігаємо зменшення більшості коефіцієнтів в наведеній таблиці.

Таблиця 2.13

Склад та структура оборотних коштів

Оборотні засоби	2012 рік		2013 рік		2014 рік		Теоретично-гранична величина
	Сума, тис.грн	Питома вага, %	Сума, тис.грн	Питома вага, %	Сума, тис.грн	Питома вага, %	
Виробничі запаси	816	16,40	550	16,92	1523	31,19	72%
Поточні біологічні активи	241	4,84	401	12,34	379	7,76	
Незавершене виробництво	768	15,44	1176	36,18	1063	21,77	
Готова продукція	279	5,61	525	16,15	993	20,34	
Дебіторська заборгованість за т.р.л	2799	56,26	433	13,32	525	10,75	21%
Дебіторська заборгованість за розрахунками:					-		
з бюджетом	2	0,04	3	0,09	2	0,04	
Інша поточна дебіторська заборгованість	3	0,06	9	0,28	28	0,57	
Поточні фінансові інвестиції	-		-		-		
Грошові кошти та їх еквіваленти	67	1,35	152	4,68	370	7,58	7%
Оборотні активи всього	4975	100	3250	100	4883	100,00	

Аналізуючи дані таблиці можна констатувати, що оборотні активи за проаналізований період зменшились на 92 тис. грн. на дане зменшення вплинуло зменшення виробничих засобів 707 тис. грн. В ході аналізу бачимо зменшення виробничих запасів таке збільшення є негативним оскільки воно сприяє зниженню виробництва продукції. Також за проаналізований період зросла вартість поточних біологічних активів за рахунок зростання кількості дорослих тварин основного стада. Незавершене виробництво за проаналізований період зросло на 295 тис. грн. таке зростання відбулося за рахунок зростання кількості незавершених робіт, та подорожчання одиниці виконання робіт. Стаття готова продукція за проаналізований період зросла на 714 тис. грн. Дана стаття зросла за рахунок збільшення продукції на складах. Значно зменшилась дебіторська заборгованість за товари роботи і послуги на 2274 тис. грн. Дане зменшення є не позитивним оскільки у 2014 підприємство звузило свою діяльність і зменшилась кількість конкурентів. Інша поточна дебіторська заборгованість зросла на 25 тис. грн. На дане зростання вплинуло збільшення заборгованості з підзвітними особами. Зростання дебіторської заборгованості не є позитивним оскільки це свідчить про відлучення засобів з підприємства. Грошові кошти та їх еквіваленти за проаналізований період зросли на 303 тис. грн. Збільшення грошових коштів свідчить про поліпшення фінансового стану. Аналізуючи структуру оборотних активів, можна констатувати, що найбільшу питому вагу займає виробничі запаси 31,19% за проаналізований період їх структура зросла на 14,79%. Також велику частку займає незавершене виробництво 21,77% за проаналізований період зросла на 6,33%. Готова продукція займає 20,34% за даний період зросла на 14,73%. Значно зменшилась дебіторська заборгованість за товари роботи та послуги на 45,51% і становить в даному періоді 10,75% причинами такого зменшення стало зменшення деб. заборгованості. Інші статті значних змін не зазнали і займають незначну частку в структурі оборотних коштів. Отже можна зробити висновок, що за проаналізований період відбувається зменшення оборотних коштів. Це

зменшення не є позитивним та впливає негативно на фінансовий стан підприємства.

Таблиця 2.14

Розрахунок власних оборотних засобів(робочого капіталу)

Показники	2012 рік	2013 рік	2014 рік	Відхилення +/-
Вартість оборотних активів	4975	3250	4883	-92
Поточні зобов'язання	1597	2026	2401	804
Робочий капітал	3378	1224	2482	-896
К-т забезпеченості власними оборотними коштами	0,68	0,38	0,51	-0,17
К-т забезпеченості запасів і витрат	1,61	0,54	0,69	-0,91

Проаналізувавши дані таблиці можна зробити висновки, що робочий капітал підприємства зменшився на 896 тис.грн. Дана зміна показника відбулося за рахунок зростання вартості поточних зобов'язань на 804 тис. грн. Зменшення суми робочого капіталу має негативний вплив на фінансовий стан підприємства. Вартість оборотних активів за аналізує мий період зменшилась на 92 тис. грн. Дане зменшення відбулося в основному за рахунок зменшення суми запасів та суми поточних біологічних активів за проаналізований період. Дане зменшення негативно впливає на фінансовий стан підприємства. Поточні зобов'язання в звітному році в порівнянні з базисним значно зросли на 804 тис. грн. Найбільше на це вплинуло збільшення суми інших поточних зобов'язань. Збільшення поточних зобов'язань свідчить про складний фінансовий стан на підприємстві. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами зменшивсь на 17% і в звітному році підприємство забезпечено на 51% власними оборотними коштами, але це краще ніж в попередньому році. Підприємство є достатньо забезпеченими оборотними коштами. Коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат за проаналізований період зменшився на 91%. Можна відповісти що

підприємство у звітному періоді запаси і затрати на 69 % покриваються власними оборотними коштами. Це характеризує діяльність підприємства не позитивно. Отже підприємство не є добре забезпечене .

Таблиця 2.15

Показники оцінки дебіторської заборгованості

Показники	2012 рік	2013 рік	2014 рік	Відхилення +/-
Середня величина дебіторської заборгованості тис.грн	1711	1624,5	500,5	-1210,5
Доля резерву сумнівних боргів, %	0	0	0	0
Чистий дохід тис.грн	6252	5652	9720	3468
К-т оборотності дебіторської заборгованості	3,65	3,48	19,42	15,77
Термін кредиту покупця, днів	98,5	103,5	18,5	-79,99
Питома вага дебіторської заборгованості в оборотних активах, %	42,55	39,5	12,31	-30,24
К-т погашення дебіторської заборгованості	0,27	0,29	0,051	-0,22

Проаналізувавши дані таблиці можна зробити висновки, що коефіцієнт дебіторської заборгованості зріс на 15,77 на дане зростання вплинули такі фактори зменшення чистого доходу на 151 тис. грн. та збільшення середньорічної дебіторської заборгованості за проаналізований період. Даний коефіцієнт характеризує швидкість обороту дебіторської заборгованості та його зростання є позитивним для підприємства. Термін кредиту покупцями за проаналізований період зменшився на 80 днів. Причинми зменшення цього показника є збільшення дебіторської заборгованості. Зменшення цього показника є негативним. Частка дебіторської заборгованості в активах за проаналізований період зменшилась на 30,24. Дане зменшення відбулося за рахунок збільшення дебіторської заборгованості. Зростання дебіторської

заборгованості впливає на зниження ліквідності активів і отже погіршення фінансового стану. Коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості за проаналізований період зменшився на 0,22. Динаміка що до не погашення дебіторської заборгованості не є позитивним. Отже більшість показників дебіторської заборгованості мають негативне значення для підприємства можна зробити висновок що зростання даного показника є негативним для підприємства.

Таблиця 2.16

Показники оцінки кредиторської заборгованості

Показники	2012 рік	2013 рік	2014 рік	Відхилення +/-
Середня величина кредиторської заборгованості тис.грн	18,5	99,5	89,5	71
Сума закупівель тис.грн	3148	6214	9676	6528
К-т оборотності кредиторської заборгованості	170,16	62,45	108,11	-62,05
Термін погашення кредиторської заборгованості	2,116	5,764	3,330	1,21
Питома вага кредиторської заборгованості у виручці від реалізації	0,25	1,76	0,92	0,67

Аналізуючи дані таблиці можна констатувати що коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за проаналізований період зменшився на 62,05.це зменшення відбулося за рахунок збільшення суми закупівель на 6528 тис. грн.та середньої величини кредиторської заборгованості на 71 тис. грн.. Зниження коефіцієнта означає збільшення купівлі в кредит. Термін погашення кредиторської заборгованості за проаналізований період зріс на 1,21. На це вплинуло головним чином зниження коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості. Зростання даного показника є негативним для підприємства і свідчить про подовження терміну повернення заборгованості. Питома вага кредиторської

заборгованості у виручці від реалізації за проаналізований період зросла на 0,67. На це вплинуло зростання поточної кредиторської заборгованості за товари роботи та послуги. Збільшення даного показника погіршує фінансовий стан підприємства. Оже можна зробити висновок що зниження кредиторської заборгованості та зростання терміну погашення заборгованості є негативним для підприємства. Також негативно впливає зростання її питомої ваги.

Таблиця 2.17

Показники оцінки результативності фінансово-господарської діяльності

Показники	2 012р.	2 013р.	2 014р.	Відхилення +/-
1.Фінансовий результат до оподаткування	2443	49	1464	-979
2.Рентабельність(+) збитковість(-) продаж, %	39,08	0,87	15,06	-24,01
3. Рентабельність(+) збитковість(-) операційної діяльності, %	56,0	0,77	18,79	-37,19
4.Оборотність активів	0,96	0,61	0,94	-0,02
5. Тривалість операційного циклу, днів	144,9	246,31	150,3	5,36
6. Тривалість фінансового циклу, днів	142,8	240,5	147,0	4,13

Проаналізувавши дані таблиці можна зробити висновок що рентабельність продажу за проаналізований період зменшилась на 24,01%. Дане зростання відбулося за рахунок зменшення фінансового результату до оподаткування який за проаналізований період зменшився на 979тис.

грн. Зменшення даного показника є негативним і свідчить про погіршення діяльності підприємства. Рентабельність від операційної діяльності за проаналізований період зменшилась на 37,19%. Це відбулося за рахунок зниження прибутку від операційної діяльності. Зниження даного показника оцінюється негативно для діяльності підприємства. Оборотність активів за проаналізований період зменшилась на 0,02. На це вплив такий фактор як зростання чистого доходу від реалізації та середньорічної величини активів. Зменшення даного показника є негативним оскільки він свідчить про зниження ефективності використання активів. Тривалість операційного циклу зросла на 5,36 днів. На дане збільшення вплинуло зростання оборотності запасів. Зростання даного показника є негативним і свідчить про зниження ефективності його діяльності. Тривалість фінансового циклу за проаналізований період зросла на 4,13 днів. На це головним чином вплинуло зростання тривалості операційного циклу, також мало вплив тривалості кредиторської заборгованості. Зростання даного показника негативно характеризує діяльність підприємства. Отже проаналізувавши показники наведені в таблиці можна зробити висновок, що підприємство проводить не дуже результативну діяльність та зміна всіх показників є негативним.

Таблиця 2.18

Аналіз ліквідності балансу

Актив	На початок звітнього року	На кінець звітнього року	Пасив	На початок звітнього року	На кінець звітнього року	Платіжний надлишок або нестача	
						На початок звітнього року	На кінець звітнього року
1 .Найбільш ліквідні активи (Ai)	152	370	1 .Негайні пасиви (П1)	1858	2383	-1706	-2013

Продовження
таблиці 2.18

2. Активи, що швидко реалізуються (А ₁)	446	555	2. Короткострокові пасиви (П ₂)	168	11	278	544
3. Активи, що реалізуються повільно (А ₃)	2251	3579	3. Довго-строкові пасиви (П ₃)	213	73	2038	3506
4. Активи, що реалізуються важко А ₄	6232	6298	4. Постійні пасиви П ₄	7243	8707	-1011	-2409
Баланс	9482	11181	Баланс	9482	11181	0	0

№ умови	Умови абсолютної ліквідності	По підприємству	Виконання (+,-)
1	$A_1 \geq П_1$	$A_1 < П_1$	-
2	$A_2 \geq П_2$	$A_2 > П_2$	+
3	$A_3 \geq П_3$	$A_3 > П_3$	+
4	$A_4 \geq П_4$	$A_4 < П_4$	-

Аналізуючи дані таблиці можна зробити висновок, що найбільш ліквідні активи за проаналізований період зросли на 218 тис. грн. Це відбулось за рахунок зростання суми грошових коштів та еквівалентів тобто грошей грошей які можна використовувати для поточних розрахунків. Активи що швидко реалізуються за проаналізований період також зросли на 109 тис. грн. На це вплинуло зростання дебіторської заборгованості. Активи що реалізують повільно за проаналізований період зросли на 1328 тис. грн. це відбулось за рахунок зростання запасів. Дані активи реалізуються повільно оскільки не можуть бути продані коли немає покупців. Також зросли активи що важко реалізуються на 66 тис. грн. дане зростання обумовлене зростанням необоротних активів. Негайні пасиви зросли за проаналізований період на 525 тис. грн. на дане зростання вплинуло

збільшення інших поточних зобов'язань також на це вплинуло зростання поточної кредиторської заборгованості. Короткострокові пасиви за проаналізований період зменшились на 157 тис. грн. довгострокові пасиви також зменшились на 158 тис. грн. Дане зменшення відбулося за рахунок зменшення довгострокових зобов'язань. Постійні пасиви за проаналізований період зросли на 1464 тис. грн. це головним чином відбулось за рахунок зростання валового капіталу підприємства. Загалом пасивиза даний період активи та пасиви зросли на 1699 тис. грн. оскільки перше значення не виконується підприємство має платіжну несталу у розмірі 2013 тис. грн. Друге значення виконується і платіжний надлишок 544 тис. грн. Третє також виконується платіжний надлишок 3506 тис. грн. Четверте не виконується платіжна нестача у розмірі 2409 тис. грн. Отже на підставі проведених розрахунків можна зробити узагальнюючий висновок про середню ліквідність балансу та платоспроможність підприємства.

Таблиця 2.19

Показники платоспроможності підприємства

Показники	2 012р.	2 013р.	2 014р.	Теоретично-гранична величина
1.Грошова платоспроможність	0,04	0,08	0,15	0,2-0,3
3.Розрахункова платоспроможність	1,80	0,30	0,4	0,7-0,8
3.Ліквідна платоспроможність	3,12	1,6	2,0	2-2,5

Проаналізувавши дані дані таблиці можна зробити наступні висновки що грошова платоспроможність за проаналізований період зросла на 0,11. невідповідність даного значення теоретико граничній величині показує що частка поточних зобов'язань може бути погашена активами, що мають абсолютну ліквідність. Коефіцієнт термінової ліквідності за проаналізований

період зменшився на 1,4. На це вплинуло значне зростання запасів. Даний коефіцієнт менший теоретико граничної величини, що свідчить про те що невелика частка зобов'язань може бути погашена як за рахунок очікуваних надходжень за відвантажену продукцію. Коефіцієнт загальної ліквідності зменшився на 1,12. Отже можемо сказати що на 1грн. поточних зобов'язань припадає 2грн. поточних активів. даний коефіцієнт відповідає теоретико граничній величині це позитивно оскільки поточні активи перевищують поточні зобов'язання. Отже можна вважати що підприємство є ліквідним та платоспроможним.

Таблиця 2.20

Показники фінансової стійкості

Показники	2 012р.	2 014р.		Теоретично-гранична величина
		На початок року	На кінець року	
1.Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів (<i>К-т фінансової стійкості</i>)	4,5	4,14	4,5	1:1
2.Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,5	0,17	0,3	0,4-0,6
3.Коефіцієнт структурно-довгострокових вкладень	0,08	0,03	0,01	> 1
4.Коефіцієнт забезпеченості запасів власними джерелами фінансування	1,61	0,46	0,63	>0,5
5.Коефіцієнт стійкого фінансування	0,83	0,67	0,79	0,8-0,9
6.Коефіцієнт реальної вартості майна	0,6	0,9	0,86	0,8
7.Коефіцієнт автономії	0,8	0,8	0,78	>0,5
8. Коефіцієнт фінансової залежності	1,3	1,31	1,28	<2

Аналізуючи дані таблиці можна констатувати, що коефіцієнт власних і залучених коштів за проаналізований період не змінився і становить 4,5 і він відповідає теоретико граничній величині як 1:1. Тобто підприємство може покрити залучені кошти власними це є позитивним фактором для підприємства. Коефіцієнт маневреності власного капіталу за проаналізований період зменшився на 0,1. На дане зменшення вплинуло зростання оборотних активів точних зобов'язань та власного капіталу. Зменшення даного показника негативно характеризує зміни у фінансовому стані підприємства, оскільки свідчить про зменшення можливості вільно маневрувати власними коштами. Значення даного коефіцієнта є меншим теоретико граничної величини це не є позитивним для підприємства оскільки коефіцієнт негативно впливає на фінансовий стан підприємства. Коефіцієнт структури довгострокових вкладень зменшився на 0,07, оскільки даний коефіцієнт є в межах теоретико граничної величини то він позитивно впливає на фінансовий стан підприємства. Коефіцієнт забезпеченості запасів власними джерелами фінансування зменшився на 0,98 але значення даного коефіцієнта є в межах теоретико граничної величини це показує що запаси майменшу ліквідність у складі оборотних активів достатньо забезпечені довгостроковими стабільними джерелами фінансування. Коефіцієнт стійкого фінансування за проаналізований період зменшився 0,04. На це вплинуло зростання власного капіталу та поточних зобов'язань. Рівень даного коефіцієнта є в межах теоретико граничної величини можна сказати що на підприємстві достатньо стійких джерел формування. Коефіцієнт реальної вартості майна збільшився на 0,26, але він відповідає граничній величині. Коефіцієнт автономії зменшивсь на 0,02. На це вплинуло збільшення власного капіталу. Даний коефіцієнт є в межах граничної величини, що свідчить про фінансову стійкість підприємства. Коефіцієнт фінансової залежності за проаналізований період зменшився на 0,02. Даний показник є в межах граничної величини, оскільки даний коефіцієнт перевищує 1 то можна зробити висновок що власники неповністю фінансують своє підприємство.

Розділ 3. Шляхи покращення фінансового стану приватного підприємства «Вільне»

Головна мета розробки заходів щодо поліпшення фінансового стану - відновити платоспроможність організації для продовження її ефективної господарської діяльності та задоволення вимог кредиторів. Заходи щодо фінансового оздоровлення на стадії попередження банкрутства, як правило, не повинні серйозно відрізнятися від рішень, прийнятих сучасним керівником в ході поточної господарської діяльності. Це доцільна реорганізація підприємства, продаж частини майна для погашення заборгованості, перепрофілювання, згортання нерентабельних виробництв, зміна системи управління підприємством, приведення чисельності працюючих у відповідність з реальною виробничою програмою, реструктуризація боргів, пошук нових видів діяльності та ринків збуту, отримання фінансової підтримки, залучення інвестицій тощо. Посилаючись на нестабільність політичної та економічної ситуації в країні, багато керівників заперечують необхідність і можливість планування своєї діяльності.

Розрахунки прогнозних фінансових результатів доцільно проводити з акцентом на виявлення реальних майбутніх потоків, здатних забезпечити подальшу ефективну господарську діяльність організації та погашення кредиторської заборгованості.

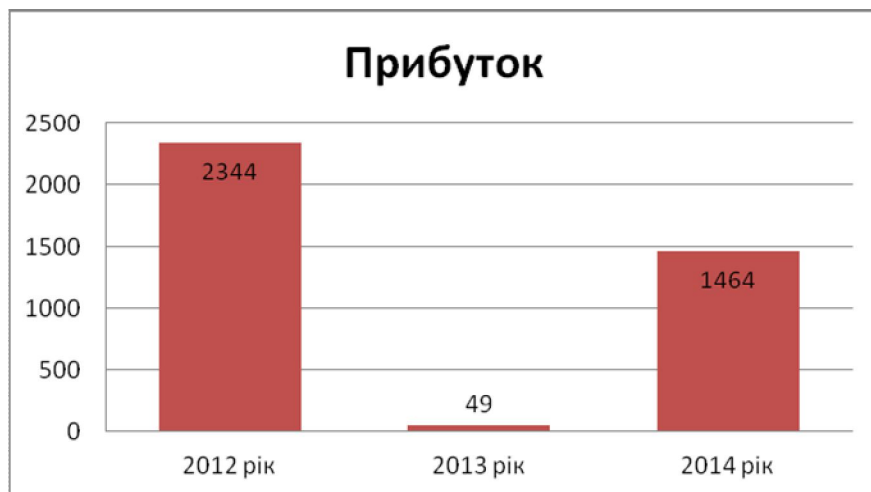
Одним із головних показників який характеризує фінансовий стан підприємства є чистий прибуток. Отже розрахує цей показник і фактори які впливають на нього.

Таблиця 3.1

Вплив факторів на зміну чистого прибутку

Сукупний дохід тис.грн		Сукупні витрати тис.грн		Чистий прибуток (збиток) тис.грн			Зміна чистого прибутку (тис. грн)		
Базисний рік	Звітний рік	Базисний рік	Звітний рік	Базисний рік	Умовно	Звітний рік	Всього	Сукупного доходу	Сукупних витрат
7045	10323	4602	8859	2443	5721	1464	-979	3278	-4257

Розрахунки показали, що чистий прибуток в 2014 році зменшився на 979 тис. грн., Причиною цього стало збільшення сукупних витрат на 4257 тис. грн., за рахунок чистий прибуток зменшився на 4257 тис. грн., За рахунок збільшення сукупного доходу на 3278 тис. грн. чистий прибуток збільшився на 3278 тис. грн.

Ми визначили, що на прибуток впливають 2 фактори це сукупні витрати та сукупний дохід, збільшення витрат призвело до зниження суми прибутку. Для того щоб зменшити витрати можна використати такі заходи :

Вирішальною умовою зниження витрат служить безперервний технічний прогрес. Впровадження нової техніки, комплексна механізація і автоматизація виробничих процесів, вдосконалення технології, впровадження прогресивних видів матеріалів дозволяють значно знизити собівартість продукції.

Важливим резервом зниження витрат продукції є розширення спеціалізації і кооперування. На спеціалізованих підприємствах з масово-потоким виробництвом собівартість продукції є значно нижчою, ніж на підприємствах, що виробляють цю ж продукцію в невеликих кількостях.

Розвиток спеціалізації вимагає встановлення найбільш раціональних кооперованих зв'язків між підприємствами.

Зниження витрат на продукцію забезпечується, насамперед, за рахунок підвищення продуктивності праці. З ростом продуктивності праці скорочуються витрати праці в розрахунку на одиницю продукції, а отже, зменшується і питома вага заробітної плати в структурі собівартості.

Успіх боротьби за зниження витрат вирішує, перш за все, зростання продуктивності праці робітників, що забезпечує в певних умовах економію на заробітній платі. Розглянемо, в яких умовах при зростанні продуктивності праці на підприємствах знижуються витрати на заробітну плату робітників. Збільшення виробітку продукції на одного робітника може бути досягнуте за рахунок здійснення організаційно-технічних заходів, завдяки чому змінюються, як правило, норми виробітку і відповідно їм розцінки за виконувані роботи. Збільшення вироблення може відбутися і за рахунок перевиконання встановлених норм виробітку без проведення організаційно-технічних заходів. Норми виробітку і розцінки в цих умовах, як правило, не змінюються.

У першому випадку, коли змінюються норми виробітку і розцінки, підприємство отримує економію на заробітній платі робітників. Пояснюється це тим, що у зв'язку зі зниженням розцінок частка заробітної плати в собівартості одиниці продукції зменшується. Однак це не призводить до зниження середньої заробітної плати робітників, так як наведені організаційно-технічні заходи дають можливість робітникам з тими ж витратами праці виробити більше продукції. Таким чином, проведення організаційно-технічних заходів з відповідним переглядом норм виробітку дозволяє знижувати собівартість продукції за рахунок зменшення частки заробітної плати в одиниці продукції одночасно зі зростанням середньої заробітної плати робітників.

У другому випадку, коли встановлені норми виробітку і розцінки не змінюються, величина витрат на заробітну плату робітників у собівартості

одиниці продукції не зменшується. Але із зростанням продуктивності праці збільшується обсяг виробництва, що призводить до економії по інших статтях витрат, зокрема скорочуються витрати по обслуговуванню виробництва і управлінню. Відбувається це тому, що в цехових витратах значна частина витрат (а в загальнозаводських майже повністю) - умовно-постійні витрати (амортизація обладнання, утримання будівель, зміст цехового і загальнозаводського апарату та інші витрати), які не залежать від ступеня виконання плану виробництва. Це означає, що їх загальна сума не змінюється або майже не змінюється в залежності від виконання плану виробництва. Звідси випливає, що, чим більше випуск продукції, тим менше частка цехових і загальнозаводських витрат у її собівартості.

З ростом обсягу випуску продукції прибуток підприємства збільшується не тільки за рахунок зниження витрат, але і внаслідок збільшення кількості продукції, що випускається. Таким чином, чим більший обсяг виробництва, тим за інших рівних умов, більше сума одержуваної підприємством прибутку.

Найважливіше значення в боротьбі за зниження витрат на продукції має дотримання найсуворішого режиму економії на всіх ділянках виробничо-господарської діяльності підприємства. Послідовне здійснення на підприємствах режиму економії проявляється насамперед у зменшенні витрат матеріальних ресурсів на одиницю продукції, скорочення витрат з обслуговування виробництва і управління, у ліквідації втрат від браку й інших непродуктивних витрат. Матеріальні витрати, як відомо, в більшості галузей промисловості займають велику питому вагу в структурі собівартості продукції, тому навіть незначне заощадження сировини, матеріалів, палива і енергії при виробництві кожної одиниці продукції в цілому по підприємству дає великий ефект. Підприємство має можливість впливати на величину витрат матеріальних ресурсів, починаючи з їх заготівлі. Сировина і матеріали входять у собівартість за ціною їх придбання з урахуванням витрат на перевезення, тому правильний вибір постачальників матеріалів впливає на

собівартість продукції. Важливо забезпечити надходження матеріалів від таких постачальників, які знаходяться на невеликій відстані від підприємства, а також перевозити вантажі найбільш дешевим видом транспорту. При укладанні договорів на постачання матеріальних ресурсів необхідно замовляти такі матеріали, які за своїми розмірами та якістю точно відповідають планової специфікації на матеріали, прагнути використовувати більш дешеві матеріали, не знижуючи в той же час якості продукції.

Основною умовою зниження витрат сировини і матеріалів на виробництво одиниці продукції є поліпшення конструкцій виробів і вдосконалення технології виробництва, використання прогресивних видів матеріалів, упровадження технічно обґрунтованих норм витрат матеріальних

Скорочення витрат на обслуговування виробництва і управління також знижує собівартість продукції. Розмір цих витрат на одиницю продукції залежить не тільки від обсягу випуску продукції, але і від їх абсолютної суми.

Наступним розрахуємо показники які характеризують рівень банкрутства підприємства.

В рамках даного дослідження розглянемо такі дискримінантні моделі оцінки ймовірності банкрутства: модель Альтмана.

Модель Альтмана запропонована в 1968 році і ґрунтується на розрахунку індексу кредитоспроможності, побудованому із застосуванням апарату мультиплікативного дискримінантного аналізу, що дозволяє виділити серед господарюючих суб'єктів потенційних банкрутів [4].

При визначенні індексу Е.Альтман спостерігав за групою підприємств, частка з яких збанкрутіла в період між 1946 і 1965 роками, а інші працювали успішно. Дослідження 22 аналітичних коефіцієнтів, які сприяли прогнозуванню можливого банкрутства дозволило відібрати п'ять найбільш значущих і вивести багатofакторне регресійне рівняння. Отже, індекс Альтмана є функцією від певних показників, які характеризують економічний потенціал підприємства і результати його роботи за минулий

період. У 1983 році Е.І.Альтман отримав модифікований варіант даної формули для компаній, акції яких не котируються на біржі.

Спосіб розрахунку п'ятифакторної моделі Е.Альтмана така:

$$Z = 0,717K1 + 0,847K2 + 3,107K3 + 0,42K4 + 0,995K5, \quad (1)$$

де $K1$ = Власний оборотний капітал / Загальна вартість активів;

$K2$ = Нерозподілений прибуток / Загальна вартість активів;

$K3$ = Прибуток до виплати відсотків / Загальна вартість активів

$K4$ = Балансова вартість власного капіталу / Позиковий капітал;

$K5$ = Виторг від продажу / Загальна вартість активів.

Переваги цієї моделі – простота розрахунку; наявність послідовності дослідження.

Також присутні і недоліки, а саме: модель можна застосовувати лише на відносно великих підприємств, що котирують свої акції на біржах; нерозвиненість фондового ринку України, зокрема, вторинного фондового ринку; відмінність українського бухгалтерського обліку від західних стандартів; необхідність адаптації вагових коефіцієнтів та прогнозних значень; не враховуються коливання курсів акцій.

Таблиц 3.2

Прогнозування ймовірності банкрутства за п'яти факторною моделлю Е. Альтмана (станом на кінець року)

Показники	Методика розрахунку	2012 рік	2013 рік	2014 рік
Частка власних оборотних коштів в активах (X1)	Власний оборотний капітал/ Загальна вартість активів	0,79	0,76	0,78
Рентабельність активів розрахована з використанням нерозподіленого прибутку (X2)	Нерозподілений прибуток /Загальна вартість активів	0,73	0,71	0,73
Рентабельність активів розрахована з використанням чистого прибутку (X3)	Прибуток до виплати процентів /Загальна вартість активів	0,27	0,01	0,13

Продовження таблиці 3.2

Коефіцієнт покриття поточних зобов'язань власним капіталом (X4)	Власний капітал (ринкова вартість) /Поточні зобов'язання	4,50	3,58	3,63
Коефіцієнт трансформації {X5}	Чиста виоучка/ Загальна вартість активів	0,68	0,60	0,87
Z - показник	$1,2X_1 + 1,4X_2 + 3,3X_3 + 0,6X_4 + 1,0X_5$	6,23	4,67	5,44
Ймовірність банкрутства*		Дуже низька (Z>3)	Дуже низька (Z>3)	Дуже низька (Z>3)

З даних розрахунків ми можемо зробити такий висновок, що Z – показник у 2014 році в порівнянні з 2012 роком зменшився на 0,79, але згідно теоретичного значення дуже низька ймовірність банкрутства буде якщо, значення Z – показника буде більше 3. Отже можна констатувати, що у 2014 році ймовірність банкрутства підприємства дуже низька тому що $5,44 > 3$.

Пошуки шляхів поліпшення фінансового стану підприємства є одним з основних завдань, яке стоїть перед менеджментом будь-якого підприємства. В даний час фахівці виділяють кілька способів «оздоровлення» фінансового стану підприємства

зменшення собівартості продукції

підвищення ефективності управління підприємства, а також введення різних видів стимулювання персоналу

випуск нової продукції або надання нових послуг споживачам

жорсткий фінансовий контроль витрачання коштів підприємства

Одним з основних шляхів поліпшення фінансового стану підприємства є зменшення собівартості продукції, яка виробляється підприємством. Даний параметр може бути поліпшений як за рахунок оптимізації поставок, так і за рахунок зміни технологічних і бізнес-процесів, прийнятих на підприємстві.

Ще одним шляхом поліпшення фінансового стану підприємства є підвищення ефективності управління підприємством, а також введення різних видів стимулювання персоналу. Даний спосіб поліпшення фінансового стану підприємства не потребує суттєвої перебудови підприємства, як правило, оптимізація бізнес-процесів усередині компанії може бути досягнута введенням системи, що дозволяє автоматизувати постановку завдань для персоналу, а також застосуванням різних способів матеріального стимулювання, які засновані на оцінці внеску кожного співробітника в загальний результат комерційної діяльності підприємства.

Також до одного з шляхів поліпшення фінансового стану підприємства можна віднести випуск нової продукції або надання нових послуг споживачам. Розробка стратегії розвитку підприємства, а також оцінка ринку і вироблення пропозицій щодо розроблення нових видів продукції може проводитися як безпосередньо співробітниками компанії, так і фахівцями різних консалтингових підприємств.

Для оздоровлення фінансового стану підприємства також необхідно ввести жорсткий фінансовий контроль витрачання коштів підприємства, а також постаратися отримати гроші з підприємств, які мають суттєві борги перед вашою компанією. Крім того, у ряді випадків потрібно проведення спеціалізованих рекламних компаній, а також більш активне просування продукції та послуг підприємства на різні ринки.

Керівництву підприємства також не варто забувати про необхідність заміни обладнання та про можливість впровадження нових технологій, які дозволять випускати товари або надавати послуги, користуються більшою популярністю на ринку.

Висновок

В ході написання курсової роботи на тему "Фінансовий стан підприємства" я удосконалила та узагальнила свої знання, ознайомила з основними поняттями стосовно даної теми, такі як фінансовий стан підприємства і його головні показники: прибутковість (рентабельність) роботи підприємства; оптимальність з точки зору економічного становища підприємства розподілу прибутку, що залишається у його розпорядженні після сплати податків і обов'язкових відрахувань; наявність власних фінансових ресурсів (основних і оборотних коштів) не нижче мінімально необхідного рівня для організації виробничого процесу і процесу реалізації продукції; раціональне розміщення основних і оборотних коштів (власних і позичених); платоспроможність; ліквідність; фінансова стійкість підприємства її види (абсолютна стійкість фінансового стану, нормальний стійкий фінансовий стан, нестійкий фінансовий стан, кризовий фінансовий стан) та показники

Фінансовий стан - найважливіша характеристика економічної діяльності підприємства. Він відображає конкурентноспроможність підприємства, його потенціал в діловому співробітництві, оцінює в якій мірі гарантовані економічні інтереси самого підприємства та його партнерів за фінансовими та іншими відносинами. Стійке фінансове становище формується в процесі всієї виробничо-господарської або комерційної діяльності підприємства. Однак партнерів та акціонерів підприємства цікавить не процес, а результат, тобто саме показники фінансового стану за звітний період, можна визначити на базі публічної офіційної звітності.

Стійка діяльність підприємства залежить як від обґрунтованості стратегії розвитку, маркетингової політики, від внутрішніх можливостей ефективно використовувати всі існуючі в його розпорядженні ресурси, так і від зовнішніх умов, до числа яких відносяться податкова, кредитна, цінова політика держави та ринкова кон'юнктура. Через це в якості інформаційної аналізу фінансового стану повинні виступати звітні дані підприємства, деякі

задані економічні параметри і варіанти, при яких змінюються зовнішні умови його діяльності, котрі потрібно враховувати при аналітичних оцінках та прийнятті управлінських рішень.

Проаналізувавши дані підприємства та провівши розрахунки можна зробити такий висновок, що за останні 3 роки показник прибутку зменшився у 2012 році він становив 2344 тис. грн., у 2013 році 49 тис. грн., у 2014 році 1464 тис.грн. Причиною такої тенденції зменшення прибутку є збільшення сукупних витрат. Проаналізувавши стан оборотних коштів ми визначили, що відбувається їх зменшення. Це зменшення не є позитивним та впливає негативно на фінансовий стан підприємства. З аналізу власних оборотних засобів ми визначили, що підприємство не є добре забезпеченим власними оборотними засобами. З розрахунків показників рентабельності можна сказати, що підприємство проводить не дуже результативну діяльність та зміна всіх показників є негативною. Рентабельність(+) збитковість(-) операційної діяльності, % зменшилась на 37,19 п.в. в 2014 році, рентабельність(+) збитковість(-) продаж, % зменшилась на 24,01 п.в., фінансовий результат до оподаткування зменшився на 979 тис. грн..

Провівши аналіз ліквідності та платоспроможності можна констатувати, що приватне підприємство «Вільне» є ліквідним та платоспроможним. Щодо показників фінансової стійкості підприємства ми визначили, що підприємство не є фінансово стійким і не залежить від зовнішніх джерел фінансування.

Також ми провівши аналіз ймовірності банкрутства, ми визначили що у 2014 році він становить 5,44. Згідно з теоретичними даними, якщо отриманий показник більше 3, то вважається що підприємство має дуже низьку можливість банкрутства. Отже отриманий нами показник має значення $5,44 > 3$, то можна вважати що приватне підприємство «Вільне» має дуже низький рівень банкрутства. Це є позитивним значенням для нашого підприємства.

Отже ми визначили, що отримані є показники які мають низькі значення, але не всі. В цілому можемо сказати фінансовий стан даного підприємства не низький, але потребує підвищення та покращення, бо все таки ми маємо тенденцію до зниження. При пошуку шляхів поліпшення фінансового стану підприємства необхідно ретельно оцінити витрати, необхідні для реалізації даних.

Також ми визначили декілька етапів для покращення фінансового стану

1. Етап - усунення неплатоспроможності. У якій ступеня ні оцінювався за результатами діагностики банкрутства масштаб кризового стану підприємства, найбільш нагальним завданням у системі заходів його фінансову стабілізацію є відновлення здатність до здійсненню платежів з своїм невідкладним фінансовим зобов'язанням, про те, щоб запобігти виникнення процедури банкрутства.
2. Етап - відновлення фінансової стійкості (фінансового рівноваги). Хоча платоспроможність підприємства то, можливо усунуто протягом короткого періоду з допомогою здійснення аварійних фінансових операцій, причини, генеруючі неплатоспроможність, можуть залишатися незмінними, якщо його відновлено до безпечного рівня фінансова стійкість підприємства. Це дозволить усунути загрозу банкрутства у короткому, а й у щодо більш тривалому проміжку часу.
3. Етап - забезпечення фінансового рівноваги у тривалій періоді. Повна фінансова стабілізація досягається тільки тоді ми, коли підприємством забезпечило тривале фінансову рівновагу у свого майбутнього економічного розвитку. Це завдання вимагає прискорення темпів економічного розвитку.

Список використаних джерел

1. Виноградська, Н.А. Діагностика та оптимізація фінансово-економічного стану підприємства: фінансовий аналіз: Практикум / Н.А. Виноградська. - М .: МІСіС, 2011.
2. Горелик, О.М. Фінансовий аналіз з використанням ЕОМ: Навчальний посібник / О.М. Горелик, О.А. Філіппова. - М .: КноРус, 2011.
3. Григор'єва, Т.І. Фінансовий аналіз для менеджерів: оцінка, прогноз: Підручник для магістрів / Т.І. Григор'єва. - М .: Юрайт, ВД Юрайт, 2013.
4. Єфімова, О.В. Фінансовий аналіз: сучасний інструментарій для прийняття економічних рішень: Підручник / О.В. Єфімова. - М .: Омега-Л, 2013.
5. Жарковская, Є.П. Фінансовий аналіз діяльності комерційного банку: Підручник / Є.П. Жарковская. - М .: Омега-Л, 2011.
6. Жилкіна, А.Н. Управління фінансами. Фінансовий аналіз підприємства: Підручник / О.М. Жилкіна. - М .: НДЦ ИНФРА-М, 2012.
7. Кіреєва, Н.В. Економічний і фінансовий аналіз: Навчальний посібник / Н.В. Кіреєва. - М .: НДЦ ИНФРА-М, 2013.
7. Литовченко, В.П. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник / В.П. Литовченко. - М .: Дашков і К, 2013.
8. Турманідзе, Т.У. Фінансовий аналіз господарської діяльності підприємства: Навчальний посібник / Т.У. Турманідзе. - М .: ФиС, 2008.
9. Турманідзе, Т.У. Фінансовий аналіз: Підручник для студентів вузів / Т.У. Турманідзе. - М .: ЮНИТИ-ДАНА, 2013.
10. Чуева Л.Н., Чуев И.Н. Анализ финансово-хозяйственной деятельности. - М.: Дашков и Ко, 2013.

11. Коптєва П.К. Сучасні уявлення про сутність фінансових ресурсів підприємства // Управління економічними системами: електронний науковий журнал. - 2011. - № 10.
12. Лобанок М.Ю., Войко А.В. Особливості аналізу дебіторської заборгованості // Фінансова життя. - 2010. - № 1.
13. Лобушін Н.П., Бабічева Н.Е. Фінансовий аналіз. - М.: Ексмо, 2010.
- 14.22. Мудунов А.С., Цахаєва К.М. Показники прибутку і рентабельності підприємства та їх аналіз // Питання реструктуризації економіки. - 2011.
15. Наумов А.В. Ключові питання управління фінансами підприємства в режимі самофінансування // Управлінський облік та фінанси. - 2012. - № 2.
16. Абдукаримов І.Т., Тен Н.В. Ефективність і фінансові результати господарської діяльності підприємства: критерії та показники їх характеризують, методика оцінки та аналізу // Соціально-економічні явища і процеси. - 2011. - № 5-6.
17. Баснукаєв І.Ш. Фінансовий аналіз стану підприємства: завдання та методи оцінки використовуваних ресурсів // Управління економічними системами: електронний науковий журнал. - 2012. - № 45
18. Бердникова Т.Б. Аналіз і діагностика фінансово-господарської діяльності підприємства. - М.: Інфра-М, 2011.
19. Бочаров В.В. Фінансовий аналіз. - СПб.: Питер, 2009.
20. Васильєва Л.С., Петровська М.В. Фінансовий аналіз. - М.: Кнорус, 2010.
21. Воронченко Т.В. Удосконалення механізму комплексного управління фінансами підприємства за допомогою аналітичних інструментів // Економічні науки. - 2009. - № 60.
22. Горелкіна І.А. Методичні підходи до обґрунтування системи економічних показників оцінки ефективності діяльності організації // Економічний аналіз: теорія і практика. - 2011. - № 9

23. Грабарева А. Методика аналізу грошових коштів підприємстві // РИЗИК: Ресурси, інформація, постачання, конкуренція. - 2011. - № 1.